

געוואאלדיגע רעיונות

פרשת וילך תשפ"ג, עלון מס' 455

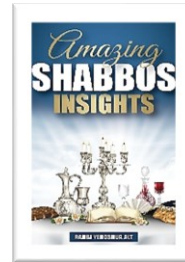
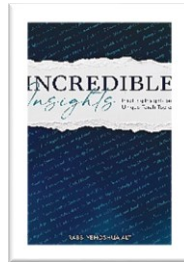
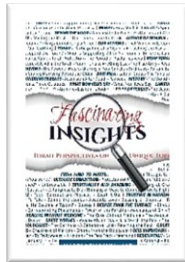
צו קויפן איינער פון דער מחבר'ס ספרים, און באשטעלן אז עס זאל אנקומען ביי דיין טיר, ביטע שיק אן אימייל צו:

valt3285@gmail.com

אדער קענט איר קוקן ביי:

<https://amzn.to/3eyh5xP>

(וואו איר קענט אויך זעהן די באריכטן)

מיר פארשפרייטן הערליכע דברי תורה איבער דעם גלאָב

קאנאדע • טשילע • טשיינא • טשעכיי • ענגלאנד • פראנקרייך • דייטשלאנד • גיבראלטאר • האלאנד • בראזיל • ארגענטינע • עסטרייך • אויסטראליע • בעלגיע • אונגארן • אינדיע • ארץ ישראל • איטאליע • מעקסיקא • פאנאמא • פוילן • רוסלאנד • דרום אפריקע • שווייץ • אוקריינא • פאראייניגטע אראבער עמיראטעס • ארצות הברית • ווענעזועלא

צו פארבינדן די טויזנטער לייענער און באקומען די גליונות בחינם, אָדער צו שיקן הערות אָדער תשובות, ביטע פארבינדט אייך מיט הרב יהושע אָלט YALT3285@GMAIL.COM

דער גליון ווערט געליינט אין זעקס קאנטינענטן און אין איבער פערציג לענדער ארום דער וועלט. לעילוי נשמת הרב שלום דובער בן הרב יצחק ז"ל

This newsletter can also be viewed at <https://bit.ly/3z9qF5E>.

דעם נוזלעטער קען מען אויך זען אויף אידיש ביי <https://bit.ly/38RvdTI>

Pour voir ou télécharger la version Française: <https://parshasheets.com/?s=Fascinating+Insights>.

אפשר לקרוא את עלון זה בעברית באתר: הורדות-עלונים/רעיונות-מדהימים-הורדות-עלונים/<https://www.dirshu.co.il/category/>
דער מחבר ערלויבט און שטיצט סיי ווער עס וויל פארשפרייטן דעם גליון צו דעם ציבור.

אינטערעסאנטע פאקטן וועגן יום כיפור

(1) דער יעב"ץ (סידור יעב"ץ, סדר עבודה בבית המקדש) שרייבט (באזירט אויף עדות פון א רוימער), אז מוצאי יום כיפור איז דער כהן גדול נישט אהיימגעקומען פאר חצות, צוליב די פילע מענטשן וואס האבן געוואלט קושן זיין הענט.

(2) דער יעב"ץ שרייבט דארט אויך אז א טאג נאך יום כיפור האט דער כהן הגדול געמאכט א גרויסע סעודה און האט פארבעטן זיינע חברים און קרובים. ער האט עס געמאכט פאר א פרייליכע טאג ווייל ער איז ארויס פון דער קודש קדשים בשלום.

(3) דער חתם סופר (הפטרא פרשת פקודי, ד"ה ע"ז) זאגט אונז אז עסן יום כיפור פאר א מצוה איז מותר אויב א מענטש איז ביכולת צו פירן אלע מחשבות צו כבוד ה', אן קיין כוונה פון פיזישע הנאה. דעמאלץ איז עס ווי א צורך גבוה, דערנענטערט צו דער אויבערשטער אזוי ווי די קרבנות פון די נשיאים... אבער ווער קען דאס טוהן חוץ פון גדולי ישראל? דערפאר האבן זיי געגעסן און געטרונקען ביי חנוכת בית המקדש, אין די צייט פון שלמה המלך, כאטש עס איז געווען אום יום כיפור צוליב די גרויסע אנוועזנהייט פון די שכינה הקדושה (אוצר נפלאות התורה, ויקרא, עמוד 1035).

(4) ר' יהודה חסיד (ספר גימטריות, נאך פטירה, א) שרייבט אז אהרן הכהן'ס פנים האט זיך געביטן צו דער אויסזעהן פון א מלאך ווען ער איז אריין אין קדש הקדשים.

(5) ילקוט שמעוני (פנחס, רמז תשפ"ב) ברענגט אז אין יעדן חודש פון די זומער חדשים האט דער אויבערשטער אונז געוואלט צושטעלן א יום טוב. אין חודש ניסן איז דא פסח, חודש אייר האט פסח שני, און חודש סיון האט שבועות. אין תמוז האָט דער אויבערשטער געוואלט צושטעלן אַ גרויסן יום טוב, אָבער ווי נאָר מען האָט געזינדיגט מיט חטא העגל, האָט מען אין דעם חודש אָפגעזאָגט, און עס איז נישט געווען אַ יום טוב פֿאַר תמוז, אב און אלול. אין תשרי האָט מען אַלעס אומגעקערט מיט אַלע ימים טובים. אויב מיר וואלטן נישט געזינדיגט מיט'ן עגל, וואלט ראש השנה געווען אין חודש תמוז און יום כיפור אויף י' באב (חיד"א, ספר דברים אהדים, דרוש כ"ו, עמוד 385). דער ספר זרע ברך ברענגט אז דער אויבערשטער האט גע'משפ'ט די וועלט אין תמוז און אברהם, יצחק, און יעקב, ווי אויך שם און עבר האבן געפראוועט ראש השנה אין תמוז און יום כיפור אויף י' אב.

6) דער ספר מיקרי דרדקי (אמור) לערנט אונז אז אין צוקונפט וועלן ראש השנה און יום כיפור זיין אין חודש ניסן. פונדעסטוועגן וועלן סוכות און די מצווה פון לולב בלייבן אין חודש תשרי.

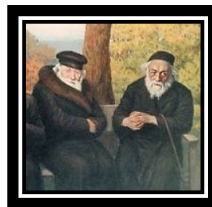
600 סדרים פון משניות

דער בית יוסף (כללי הגמרא, הלכות עולם, שער ראשון אות א) דערציילט אונז אז עס זענען געווען 600 סדרי משנה ביז רבנו הקדוש האט זיי פארזאמלט אין 6 (באוואוסט אלס ששה סדרי משנה). דער רמ"א פון פאנו (גלגלי נשמת, פט) דערציילט אונז אז רבי איז געווען דער גלגול פון מתושלח. סיי רבי און מתושלח האָבן געלערנט סדרי משניות. מתושלח האָט געלערנט 600 סדרים, בשעת רבי האָט געשריבן 6, יעדן סדר טוט אַרייננעמען די אַריגינעלע 100 סדרים.

ר' חיים וואלזינער האט געשריבן א הקדמה צום פירוש פונעם ווילנא גאון אויף די משניות וואס הייסט די שנות אליהו. דארט קלאגט ער אז מיר האבן פריער געוואוינען פון די 600 סדרי משניות, אבער רוב פון זיי זענען פארלוירן געווארן און מיר בלייבן בלויז מיט 6. ער לייגט צו אז ווען רבי האט מסדר געווען פאר אונז די ששת סדרי המשנה, האט ער אַריינגערעכנט דעם תוכן פון די משניות.

ווען דער חפץ חיים און ר' חיים בריסקער זענען געווען אין דער זעלבער קרעטשמע, האָבן זיי דיסקוטירט וואָס איז געשעהן מיט דעם אינהאַלט פון די פארלוירענע משניות (ווייל פון 600 איז געווארן 6). דער חפץ חיים האָט אָנגעוויזן אויף די השתדלות פון די ראשונים און אחרונים, די ראשי הישיבה, די רבנים פון פילע דורות גערעכענט פון די טעג פון הלל ושמאי. זייער שמועסן, חידושים, און ערקלערונגען זענען אַלע טייל פון דער אַריגינעל 600. למשל, די פירושים פון רש"י, תוספות, רי"ף, רא"ש, רמב"ם, מהרש"א, רבי עקיבא איגר, רבי ברוך בער וכדומה, דינען אַלע צוריקצושטעלן די פארפעלטע סדרים. יעדער ספר חידושים פילט אן דעם תוכן וואס איז געווען א טייל פון דער אריגינעלער משניות, אַלע רעיונות וואס זענען אנטוויקלט און דערלאנגט אין די יארן זייט דעם חיבור פון די ששה סדרי משנה זענען טייל פון די אריגינעלע 600 משניות. רב חיים בריסקער האט נישט מסכים געווען און האט געזאגט אז עס איז א יסודות'דיגע חילוק צווישן די אריגינעלע ששה סדרי משנה און די תורה וואס מען האט געלערנט בדורות הבאים. אַלעס וואס מען לערנט אין די משנה אדער גמרא איז אונטער דעם עיקרון פון "אלו ואלו דברי אלקים חיים", ווען אפילו ביי חלוקי דעות ווערט יעדער ווארט פאררעכנט פאר ריכטיג און טייל פון תרה מסיני. אנדערש איז אבער ווען צוויי ראשי ישיבה טענה'ן, למשל, וועגן דעם וואס דער רמב"ם זאגט, ווערט דער כלל נישט צוגעלייגט. כאָטש עס איז קיין צווייפל אַז אַלץ איז תורה, איז נאר איין דעה ריכטיג ווי אזוי צו פארשטיין דער רמב"ם.

א טרער און א טרער

מיר זאָגן אין ברכת השחר די ברכה, "הנותן ליעף כוח", דער אויבערשטער געבט שטאַרקייט צו די מיד. עס קען אויך זיין איבערגעזעצט אז דער אויבערשטער געבט שטאַרקייט צו זיין מידע פאַלק וואָס איז גע'רודפ'ט און אַפּרעסט דורכאויס די אידישע הסטוריא. מיר זענען "עם שרידי חרב", אַ פאַלק געראטעוועט פון די שווערד (ירמיהו 1:1).

ווען דער אדמו"ר מסקולען איז אונטערגעווארפן געווארן דורך אוממענטשליכע תנאים אין א טורמע אין סיביר, איז ער געקומען צו דער פאלגנדיגע השערה. אין ברוך שאמר זאגן מיר "ברוך גוזר ומקיים", דער הקדוש ברוך הוא איז גוזר ומקיים. ער האט מסביר געווען אז ווען הקדוש ברוך הוא איז גוזר א גזרה, געבט ער דעם מענטש דער כח צו ביישטיין און אויסהאלטן די גזירה.

ר' אלט זכה ללמוד תחת הרה"ג מרדכי פרידלענדער זצ"ל והוסמך לרבנות על ידי הרה"ג זלמן נחמיה גולדברג זצ"ל. ר' אלט הוציא ארבע ספרים במגוון נושאים בעניני יהדות ומחשבת ישראל. כתביו מופיעים באנגלית, אידיש, עברית, גרמנית וצרפתית.